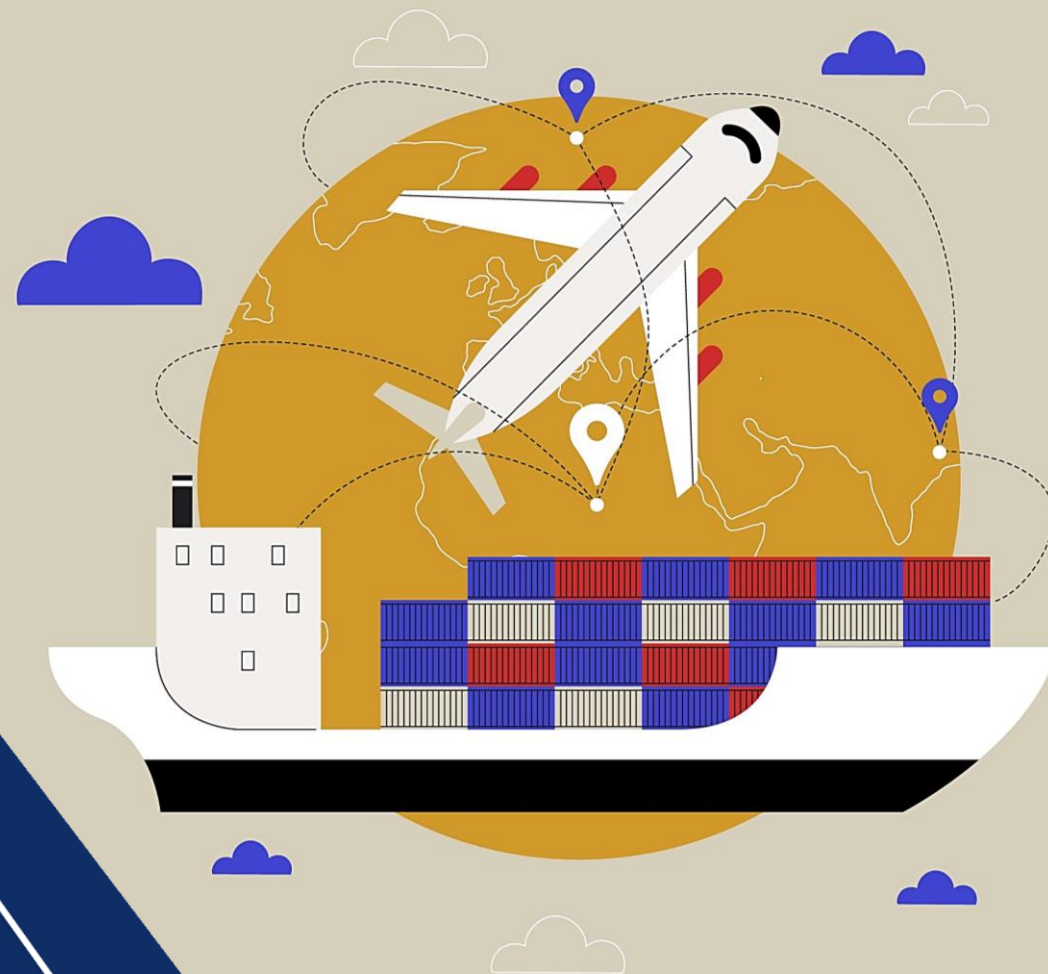

معاونت بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

گرایش به دوست سپاری و بازتنظیم روابط تجاری

(تحولات تجارت جهانی در فصل نخست ۲۰۲۳)

تهیه کننده: فاطمه علیزاده آغاسمعیلی

واحد گردآوری و تحلیل آمارهای اقتصادی

معاونت بررسی‌های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

تیر ۱۴۰۲

از طریق پست الکترونیکی زیر می‌توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس نمایید:

economic.tccim@gmail.com

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

مقدمه

کشورها در سراسر جهان برای دستیابی به سطوح بالاتری از رشد و توسعه، سیاست‌ها و ابزارهای گوناگونی به کار می‌برند. یکی از این ابزارها تلاش در جهت گسترش ساختار تجاری به کمک ادغام بیشتر و حضور در فضای تجارت جهانی است. با گسترش تجارت جهانی، جهانی شدن و یکپارچگی جهانی با هدف ارتقای سطح زندگی، تامین اشتغال کامل در کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی، توسعه تولید و تجارت، بهره‌برداری بهینه از منابع همسو با توسعه پایدار، حفظ محیط‌زیست و افزایش سهم کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه‌یافته از رشد تجارت بین‌المللی، موضوع روز ادبیات سیاسی و تجاری در جهان شده است. وسیله ارتباط اقتصادی در دنیای امروز تجارت بین‌المللی است که طی سال‌های اخیر با چالش‌های متعددی از جمله تنش‌های ژئوپلیتیکی، شوک‌های انرژی، و مناقشات سیاسی، اتخاذ اقدامات محدود کننده تجارت از سوی برخی کشورها، تضعیف اقتصاد جهانی، تورم و نرخ‌های بهره بالا مواجه شده که به دلیل درهم‌تنیدگی اقتصاد کشورها، به سرعت به سایر مناطق سرایت، و وضعیت کساد را بر جهان تحمیل می‌کنند. تحولات مزبور در تغییر گرایش‌های اقتصادی از حیث نوع و جهت روابط تجاری نیز موثر بوده و در برخی موارد تنوع بخشی به تمرکزدهی بیشتر روابط تجاری بر مبنای اشتراکات سیاسی هدایت شده است.

گزارش اخیر آنکتاب منتشر شده در ژوئن ۲۰۲۳، علی‌رغم اعلام بهبود تجارت کالا و خدمات در فصل اول ۲۰۲۳، به دلیل وجود بحران‌های مزبور چشم‌انداز مثبتی از آینده تجارت جهانی ارائه نمی‌دهد.

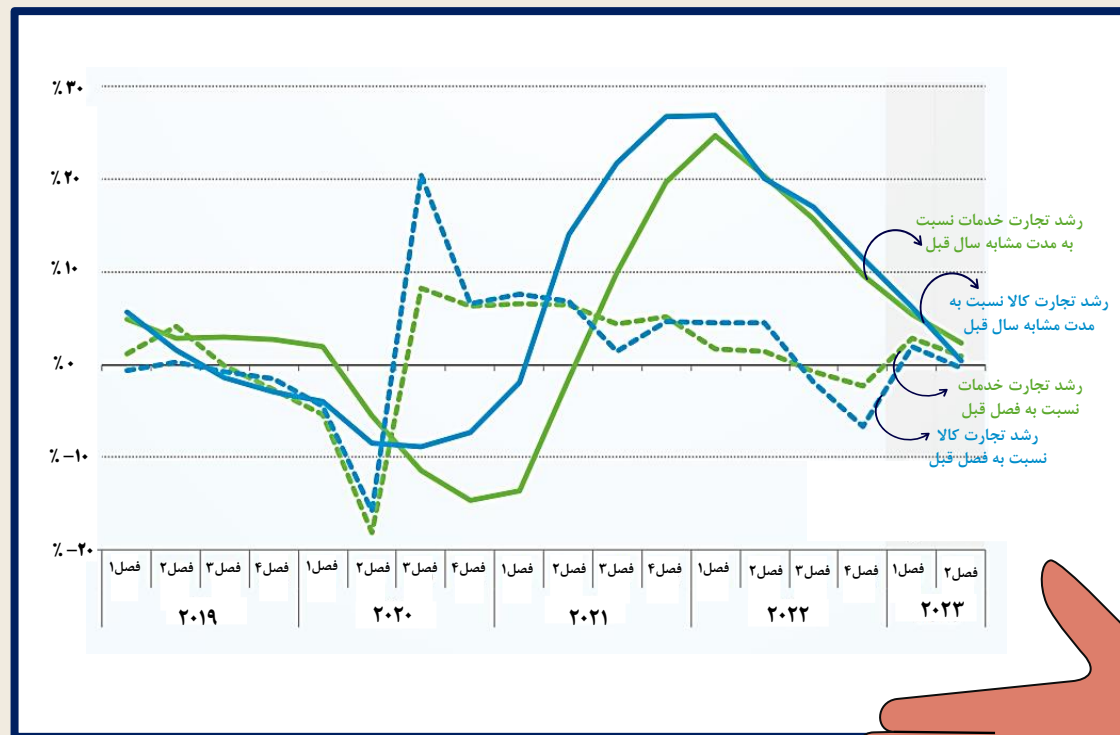
در این نوشتار سعی شده است ضمن بررسی تحولات تجارت جهانی در دوره مورد بررسی، روند تجارت در سطوح بخشی و منطقه‌ای، عوامل موثر بر الگوهای تجارت بین‌المللی و همچنین وابستگی متقابل تجاری جوامع مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد.

روند تجارت جهانی

بر اساس گزارش منتشر شده توسط آنکتاد و آمار نمودار ۱ مشخص می‌شود که تجارت جهانی طی دو فصل پایانی سال ۲۰۲۲ به صورت متوالی رشد منفی داشته است. پس از افت تجارت جهانی در نیمه دوم سال ۲۰۲۲، در فصل نخست سال ۲۰۲۳، رشد تجارت کالا و خدمات به مسیر صعودی بازگشته است. تجارت جهانی کالا در سه ماهه اول سال ۲۰۲۳، نسبت به سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۲ به دلیل عواملی مانند احیا و بهبود فعالیت‌های اقتصادی در چین و افزایش تجارت وسایل نقلیه جاده‌ای و محصولات دارویی حدود ۲ درصد معادل ۱۰۰ میلیارد دلار افزایش یافته است. در مقابل کاهش قیمت انرژی، منجر به پایین آمدن ارزش تجارت جهانی شده است. تجارت جهانی خدمات در طول سال ۲۰۲۲، در برابر چالش‌های جهانی به وجود آمده مقاوم‌تر و منعطف‌تر بوده و در سه ماهه اول سال ۲۰۲۳، حدود ۲.۸ درصد معادل ۵۰ میلیارد دلار رشد داشته است. بخش قابل توجهی از این رشد بازتاب بهبود وضعیت بخش‌های گردشگری و سفر پس از همه‌گیری کووید-۱۹ است.

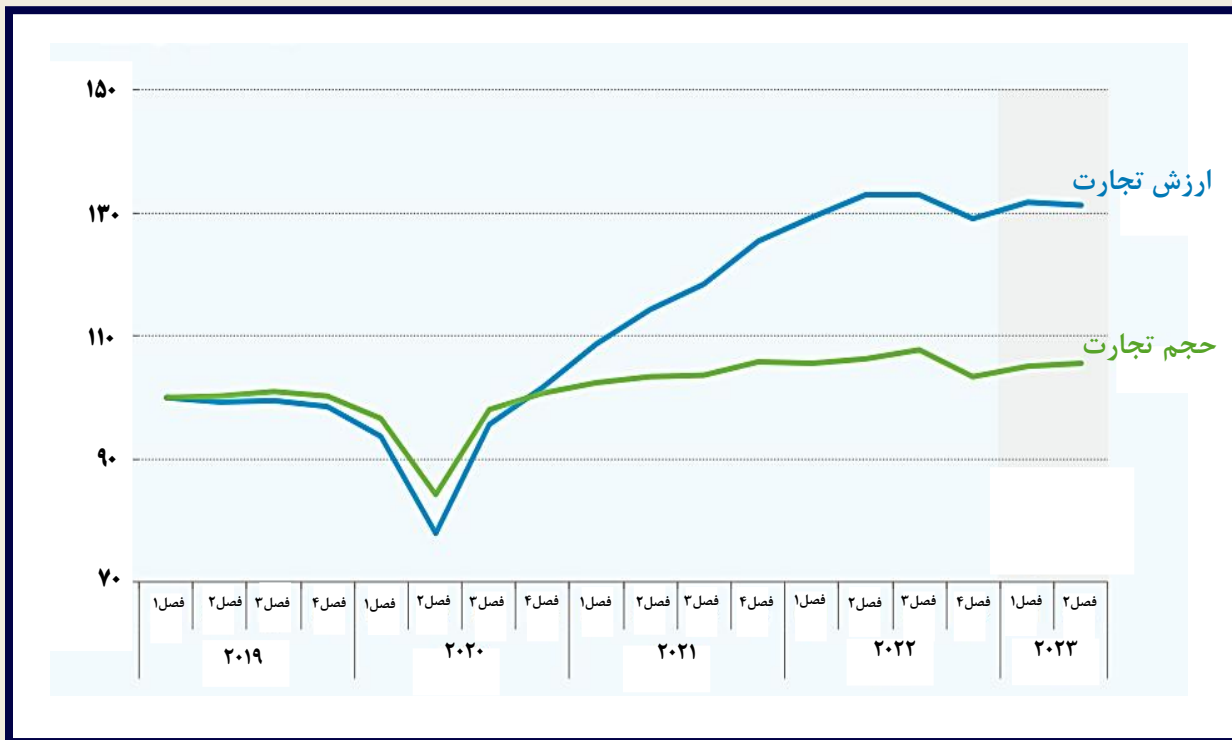
پیش‌بینی فعلی آنکتاد برای فصل دوم سال ۲۰۲۳، نشان‌دهنده کندی رشد تجارت است. پیش‌بینی‌های اقتصاد جهانی اخیراً به سمت پایین و نزولی بازنگری شده‌اند؛ عواملی مانند تورم پایدار و آسیب‌پذیری‌های اقتصادی توأم با جنگ در اوکراین و تنش‌های ژئوپلیتیکی، چالش‌هایی را برای آینده تجارت جهانی ایجاد می‌کنند. به‌طور کلی چشم‌انداز تجارت جهانی در نیمه دوم سال ۲۰۲۳، به دلیل غلبه عوامل منفی بر عوامل مثبت موثر بر تجارت، بدبینانه و تیره است.

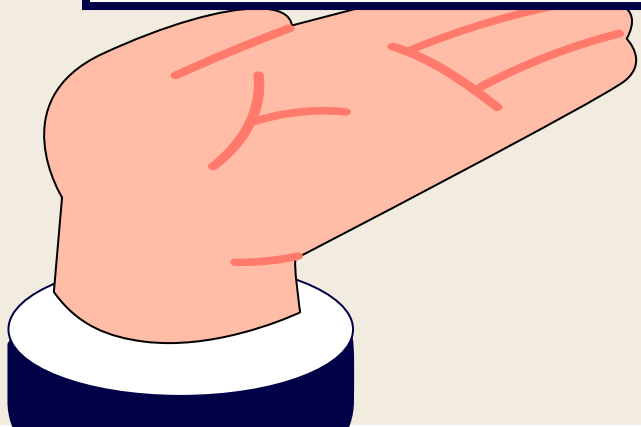
نمودار ۱. روند رشد ارزش تجارت جهانی طی فصل اول ۲۰۱۹ تا فصل دوم سال ۲۰۲۳

۱. رشدهای فصلی تعدیل شده است.

نمودار ۲. روند فصلی شاخص‌های ارزش و حجم تجارت کالا طی فصل نخست ۲۰۱۹ تا فصل دوم ۲۰۲۳

بر اساس نمودار ۲، پس از کاهش تجارت در نیمه دوم سال ۲۰۲۲، تجارت جهانی هم از نظر ارزش و هم از نظر وزنی بهبود یافته است. ارزش تجارت در فصل اول سال ۲۰۲۳ افزایش یافته، اما رشد آن همچنان پایین است. حجم تجارت نیز در فصل نخست ۲۰۲۳ رشد خود را آغاز و روند صعودی را در پیش گرفته است. انتظار می‌رود حجم معاملات در فصل دوم سال ۲۰۲۳ نسبت به فصل اول سال مزبور کاهش یابد.

عوامل مثبت اثرگذار بر چشم‌انداز تجارت

انتظار می‌رود خدمات کسب و کار در جهان به رشد خود در نیمه دوم سال ۲۰۲۳ ادامه دهد که عامل موثر در رشد آن به طور عمده افزایش تقاضا برای خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات (ITC) و افزایش مجدد بخش سفر و گردشگری است.

۱

افزایش تقاضا برای خدمات

پیش‌بینی می‌شود الگوهای تجارت بین‌الملل به‌طور فزاینده‌ای با گذار به سمت اقتصاد جهانی سبزتر سازگار شوند. سیاست‌های تجاری و صنعتی که منعکس‌کننده تعهدات اقلیمی هستند، بر جریان‌های تجاری، به‌ویژه کالاها و خدمات مرتبط با محصولات کارآمد انرژی و تولید انرژی‌های تجدیدپذیر تأثیر می‌گذارند.

۲

حمایت تجارت از گذار به اقتصاد سبز

ظرفیت حمل‌ونقل جهانی همچنان قوی است. شاخص نرخ حمل‌ونقل کانتینری شانگهای به سطح قبل از همه‌گیری بازگشته است و انتظار بر این است که در طول سال ۲۰۲۳ در سطح پایینی باقی بماند.

۳

هزینه‌های پایین حمل‌ونقل

عوامل منفی اثرگذار بر چشم‌انداز تجارت

۱ — عوامل ژئوپلیتیک: جنگ در اوکراین و تنش‌های ژئوپلیتیک همچنان بزرگترین عوامل تأثیرگذار بر تجارت بین‌الملل در سال ۲۰۲۳ هستند.

۲ — تضعیف اقتصاد جهانی: پیش‌بینی‌های اقتصاد جهانی به سمت پایین بازنگری می‌شوند و انتظار می‌رود رشد اقتصادی در بسیاری از کشورها به سطحی کمتر از روندهای تاریخی خود نزول کنند.

۳ — احتمال افزایش اقدامات محدود کننده تجارت: تداوم سیاست‌های درون‌نگر در اقتصادهای بزرگ می‌تواند منجر به افزایش اقدامات محدود کننده تجارت شود که رشد تجارت بین‌المللی را متوقف می‌کند.

۴ — کاهش تولید صنعتی: شاخص مدیران خرید (شامخ) چین و ایالات متحده در ماه مه ۲۰۲۳ کاهش یافتند که بیانگر کاهش تولید صنعتی برای فصل دوم پیش‌رو است. همچنین صادرات چین در ماه مه ۲۰۲۳ نیز کمتر از حد انتظار بود که نشان دهنده تقاضای ضعیف جهانی برای کالاهاست.

۵ — تورم، قیمت کالاها و نرخ بهره: انتظار می‌رود بسیاری از اقتصادها در نتیجه پایداری فشارهای تورمی، نرخ بهره نسبتاً بالایی را اعمال کنند. با وجود روندهای نزولی، پیش‌بینی می‌شود که قیمت کالاها، به‌ویژه در بخش‌های انرژی، غذا و فلزات، بالاتر از سطح پیش از همه‌گیری کووید-۱۹ باقی بماند.

۶ — نگرانی از پایداری بدهی: سطح رکورد کنونی بدهی جهانی، توأم با نرخ بهره بالا، همچنان بر شرایط کلان اقتصاد بسیاری از کشورها تأثیر منفی خواهد گذاشت. اقتصادهایی که آسیب‌پذیری بالایی دارند، در معرض افزایش هرچه بیشتر هزینه‌های استقراض قرار دارند.

روند تجارت در اقتصادهای بزرگ – تجارت کالا

رشد تجارت کالا در میان اقتصادهای مهم در چهار فصل گذشته روندهای گوناگونی داشته است که در جدول ۱ قابل مشاهده است. طی فصل اول سال ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل، کشورهای برزیل، هند، ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا شاهد افزایش چشم‌گیری در هر دو بخش واردات و صادرات خود بودند. طی بازه زمانی مزبور رشد تجارت سایر اقتصادهای بزرگ مانند ژاپن، کره و آفریقای جنوبی به ویژه در رابطه با صادرات، اغلب منفی بوده است. بر اساس جدول ۱، طی فصل اول سال ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۲، در میان اقتصادهای عمده تجاری مورد بررسی بیشترین افزایش و کاهش در صادرات به ترتیب مربوط به کشورهای ایالات متحده آمریکا (۱۵ درصد) و آفریقای جنوبی (۵ درصد) است. آمار و اطلاعات مربوط به واردات کالاها طی فصل اول سال ۲۰۲۳ در مقایسه با فصل مشابه سال ۲۰۲۲، گویای آن است که بیشترین افزایش در واردات به کشور برزیل و هندوستان (هر دو ۱۷ درصد) و بیشترین کاهش در واردات به کشور روسیه (۱۰ درصد) اختصاص دارد.

نرخ‌های رشد فصلی نشان می‌دهد که روند تجارت در سه ماهه اول ۲۰۲۳ در اقتصادهای بزرگ در بسیاری از موارد منفی بوده است. تنها استثنا، رشد شایان توجه صادرات کشورهای چین و هند است. بر اساس نرخ‌های رشد فصلی، بیشترین افزایش و کاهش در صادرات به ترتیب مربوط به کشورهای چین (۱۱ درصد) و روسیه (۱۹ درصد) و بیشترین افزایش و کاهش در واردات به ترتیب مربوط به کشورهای روسیه (۶ درصد) و اتحادیه اروپا (۸ درصد) بوده است.

۲. در این گزارش منظور از رشد فصلی (Quarter-over-Quarter)، تغییرات نسبت به فصل قبل است و رشد سالانه (Year-over-Year)، نیز تغییرات را نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد.

	رشد فصلی کالا		رشد سالانه کالا	
	واردات	صادرات	واردات	صادرات
برزیل	↓ ۶%	↓ ۲%	↑ ۱۷%	↑ ۱۳%
چین	↑ ۲%	↑ ۱۱%	↓ ۳%	↑ ۴%
هندوستان	↓ ۴%	↑ ۷%	↑ ۱۷%	↑ ۴%
ژاپن	↓ ۴%	↓ ۲%	↑ ۱۰%	↓ ۴%
کره	↓ ۲%	↓ ۱%	↑ ۱۱%	↓ ۱%
فدراسیون روسیه	↑ ۶%	↓ ۱۹%	↓ ۱۰%	↓ ۳%
آفریقای جنوبی	۰%	↑ ۱%	↑ ۱۴%	↓ ۵%
ایالات متحده آمریکا	۰%	↑ ۲%	↑ ۸%	↑ ۱۵%
اتحادیه اروپا	↓ ۸%	↑ ۳%	↑ ۱۴%	↑ ۴%

جدول ۱. رشد تجارت کالا در اقتصادهای عمده تجاری طی فصل اول سال ۲۰۲۳

روند تجارت در اقتصادهای بزرگ – تجارت خدمات

اطلاعات مربوط به تجارت خدمات برای فصل اول سال ۲۰۲۳ منتشر نشده و آمار ارائه شده در جدول ۲ مربوط به فصل چهارم سال ۲۰۲۲ است. به دلیل بهبودی شرایط اقتصادی پس از همه‌گیری کووید-۱۹، تجارت خدمات برای اکثر اقتصادهای بزرگ به استثنای روسیه مثبت و در سطح بالایی بوده است. با این حال، نرخ‌های فصلی نشان می‌دهد که این روندهای مثبت، معکوس شده و تجارت خدمات در فصل چهارم به طور قابل توجهی کمتر از فصل سوم سال ۲۰۲۲ بوده است. بر اساس جدول ۲، طی فصل چهارم سال ۲۰۲۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل بیشترین افزایش صادرات خدمات به کشور آفریقای جنوبی (۳۸ درصد) و کاهش صادرات خدمات تنها به کشور روسیه (۱۲ درصد) اختصاص دارد. آمار و اطلاعات مربوط به واردات نیز حاکی از این است که بیشترین افزایش و کاهش در واردات خدمات در مقیاس سال به ترتیب مربوط به کشورهای برزیل (۳۶ درصد) و روسیه (۶ درصد) است.

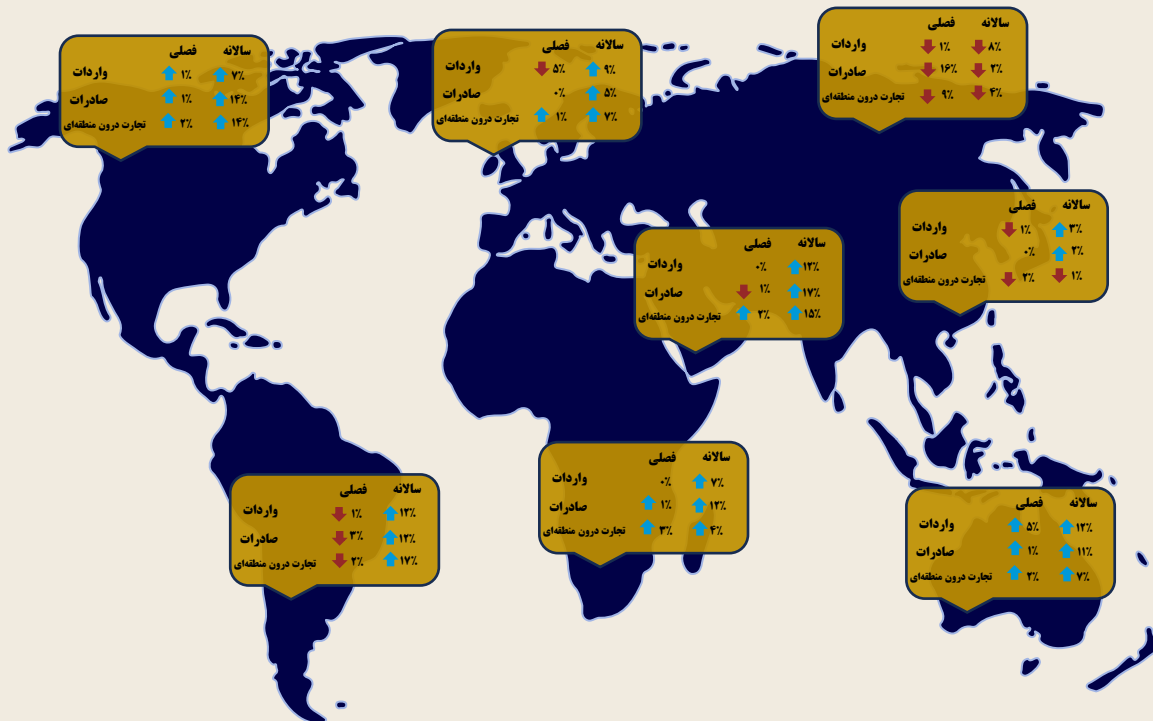
		رشد فصلی خدمات		رشد سالانه خدمات	
		واردات	صادرات	واردات	صادرات
	برزیل	↓ ۱٪	↓ ۱٪	↑ ۳۶٪	↑ ۲۶٪
	چین	↓ ۳٪	↓ ۱۵٪	↑ ۵٪	↑ ۹٪
	هندوستان	↓ ۴٪	↑ ۱٪	↑ ۲۹٪	↑ ۲۹٪
	ژاپن	↓ ۷٪	↑ ۲٪	↑ ۲٪	↑ ۲٪
	کره	↓ ۶٪	↓ ۸٪	↑ ۸٪	↑ ۹٪
	فدراسیون روسیه	↑ ۱٪	↓ ۶٪	↓ ۶٪	↓ ۱۲٪
	آفریقای جنوبی	↓ ۱۰٪	↓ ۶٪	↑ ۳۳٪	↑ ۳۸٪
	ایالات متحده آمریکا	↓ ۲٪	↓ ۲٪	↑ ۲۴٪	↑ ۱۷٪
	اتحادیه اروپا	↓ ۸٪	↓ ۲٪	↑ ۱۰٪	↑ ۱۰٪

جدول ۲. رشد تجارت خدمات در اقتصادهای عمده تجاری طی فصل اول سال ۲۰۲۳

به طور متوسط، روند اخیر تجارت جهانی در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته مشابه است. بر اساس آمار سالانه، تمامی مناطق جهان شاهد افزایش تجارت جهانی بوده‌اند. طی فصل اول سال ۲۰۲۳، نسبت به مدت مشابه سال قبل، واردات و صادرات کشورهای در حال توسعه به طور متوسط ۶ درصد رشد داشته است. شایان ذکر است اگر اقتصادهای آسیای شرقی مستثنی شوند، رشد تجارت سالانه کشورهای در حال توسعه به طور قابل توجهی بالا و نزدیک به ۱۴ درصد ثبت شده است. به عبارتی عملکرد تجاری کمتر از میانگین در کشورهای در حال توسعه عمدتاً به دلیل رشد منفی تجارت در اقتصادهای شرق آسیا است. آمار و اطلاعات رشد فصلی تجارت نشان می‌دهد که رکود تجاری در فصل اول سال ۲۰۲۳ گسترده بوده و اکثر کشورها با رشد منفی تجارت روبه‌رو شده‌اند.

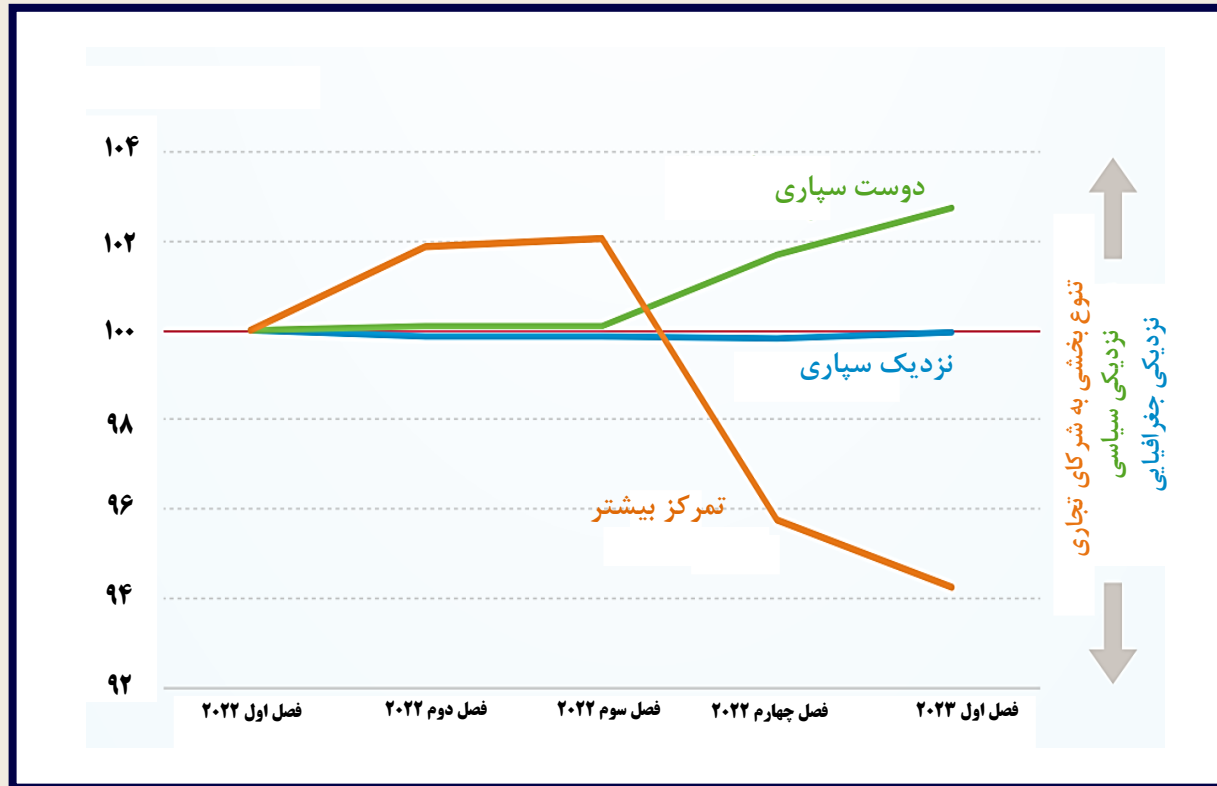
شکل ۱ منعکس‌کننده رشد تجارت مثبت در تمامی مناطق جغرافیایی به استثنای فدراسیون روسیه و اقتصادهای آسیای مرکزی است. همچنین رشد تجارت در منطقه شرق آسیا به طور چشمگیری کمتر از میانگین بوده است. بر اساس شکل مزبور، آمار رشد فصلی تجارت بیانگر این است که ارزش تجارت در اکثر مناطق، به جز منطقه پاسفیک، آمریکای شمالی و آفریقا که رشد اندکی را تجربه کرده‌اند، با کاهش رشد مواجه بوده است. الگوهای مشابهی از حیث تجارت درون منطقه‌ای مشاهده می‌شود. در فصل اول سال ۲۰۲۳، رشد تجارت در آفریقا حدود ۳ درصد افزایش یافته که نسبت به سایر تجارت‌های درون منطقه‌ای از جایگاه بهتری برخوردار است.

	رشد فصلی کالا		رشد سالانه کالا	
	واردات	صادرات	واردات	صادرات
کشورهای توسعه یافته	۱٪ ↓	۰٪	۷٪ ↑	۶٪ ↑
کشورهای در حال توسعه	۰٪	۰٪	۶٪ ↑	۶٪ ↑
تجارت جنوب-جنوب		۱٪ ↓	۶٪ ↑	
کشورهای در حال توسعه (به استثنای شرق آسیا)	۰٪	۱٪ ↓	۶٪ ↑	۶٪ ↑
تجارت جنوب - جنوب (به استثنای شرق آسیا)		۱٪ ↓		۱۳٪ ↑

شکل ۱: رشد تجارت کالا به تفکیک منطقه طی فصل اول ۲۰۲۳

جدول ۳: رشد تجارت کالا به تفکیک منطقه طی فصل اول سال ۲۰۲۳

نمودار ۳. روند وابستگی تجاری در جهان طی فصل اول سال ۲۰۲۲ تا فصل اول سال ۲۰۲۳

- طی سال ۲۰۲۲ و سه ماهه اول ۲۰۲۳، نزدیکی ژئوپلیتیکی در تجارت بین‌الملل نسبتاً ثابت باقی ماند، که به طور متوسط نشان‌دهنده نبود و یا عدم تحولی جدید در رابطه با گرایش‌های اقتصادهای جهان در حوزه روابط تجاری از نوع نزدیک سپاری (nearshoring) و یا دور سپاری (far-shoring) است.

- با این حال، از اواخر سال ۲۰۲۲ تجارت در میان کشورهای که به لحاظ سیاسی ارزش‌ها و منافع مشابه و مشترکی دارند یا به اصلاح تجارت از نوع دوست-سپاری (friend-shoring) افزایش یافته که در نمودار ۳ نیز قابل مشاهده است. این گرایش جدید نشان‌دهنده جهت‌گیری مجدد جریان‌های تجاری دوجانبه برای کشورهایی است که ارزش‌های سیاسی مشابهی دارند. جنگ در اوکراین، واگرایی در وابستگی تجاری میان چین و ایالات متحده آمریکا، پیامدهای خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا و برگزیت، نقشی مهمی در شکل‌دادن به رویه‌های تجاری دوطرفه میان اقتصادهای ذی‌نفع و شرکای تجاری اصلی آنها در این بازه زمانی داشته است.

- به‌طور همزمان، تنوع‌دهی به شرکای تجاری نیز کاهش یافته و شاهد تمرکز تجارت جهانی در قالب روابط تجاری عمده هستیم.

وابستگی تجاری یک اقتصاد به اقتصاد دیگر به عنوان نسبت تجارت دوجانبه آن‌ها به کل تجارت اقتصاد وابسته محاسبه می‌شود.

جدول ۴ تغییر پارادایم تجارت جهانی را نمایان می‌سازد. همانطور که پیش‌تر اشاره شد جنگ در اوکراین، واگرایی در وابستگی تجاری میان چین و ایالات متحده، پیامدهای خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا و برگزیت نقش اساسی در این تغییر را داشته‌اند. در وهله اول آنچه روشن است بازنگری و تنظیم استراتژی جدید در قبال چین است.

بر اساس آمار و اطلاعات آنکتاب وابستگی تجاری اکثر کشورها از جمله ایالات متحده آمریکا به چین در حال کاهش است. تایوان ۲.۷ درصد، استرالیا ۲.۲ درصد، برزیل ۲.۲ درصد، ایالات متحده آمریکا ۲ درصد، کره ۱.۹ درصد و اتحادیه اروپا ۰.۴ درصد وابستگی خود به چین را کاهش داده‌اند. در مقابل وابستگی تجاری روسیه به چین حدود ۳.۷ درصد افزایش یافته است. از طرفی وابستگی تجاری روسیه به اتحادیه اروپا به دنبال وقوع جنگ در اوکراین و تحریم توسط کشورهای اروپایی حدود ۵.۶ درصد کاهش داشته است. به دلیل جنگ مزبور، اوکراین عمده تجارت خود را به سمت کشورهای اروپایی هدایت کرده و در نتیجه وابستگی تجاری این کشور به اتحادیه اروپا حدود ۲۵ درصد افزایش یافته است.

کشورهای کانادا (۱.۲ درصد)، تایوان (۱.۱ درصد)، انگلستان (۱ درصد) و اتحادیه اروپا (۰.۴ درصد) وابستگی تجاری خود را به ایالات متحده آمریکا افزایش داده‌اند.

درصد تغییر وابستگی تجاری به عنوان میانگین چهار فصل (فصل دوم ۲۰۲۲ تا فصل اول ۲۰۲۳) نسبت به دوره مشابه در سال قبل (فصل دوم ۲۰۲۱ - فصل اول ۲۰۲۲) محاسبه شده است.

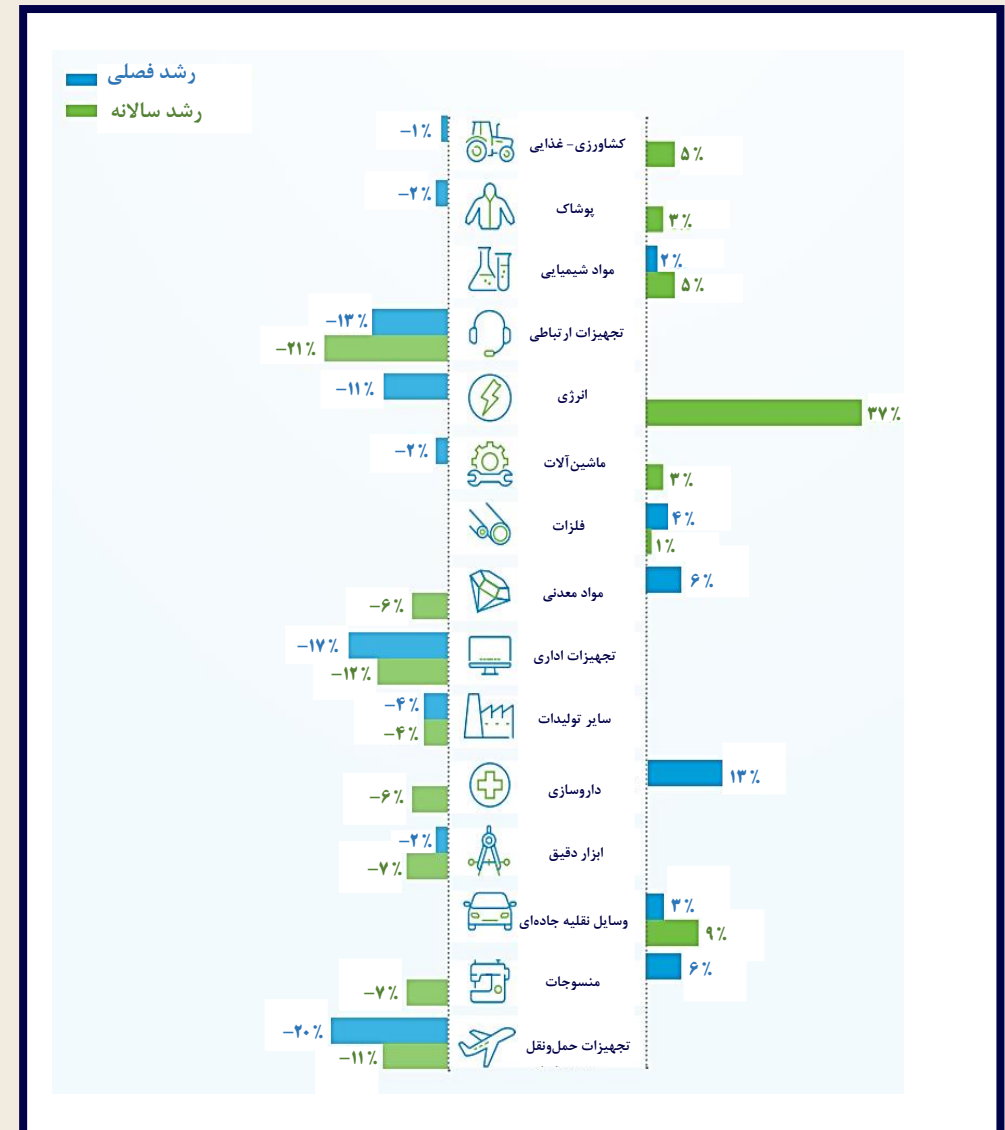
افزایش وابستگی تجاری		درصد تغییر وابستگی	کاهش وابستگی تجاری		درصد تغییر وابستگی
کشور وابسته	وابستگی به		کشور وابسته	وابستگی به	
اوکراین	اتحادیه اروپا	۲۵٪	روسیه	اتحادیه اروپا	-۵.۶٪
بلاروس	روسیه	۸.۵٪	تایوان	چین	-۲.۷٪
نروژ	اتحادیه اروپا	۳.۸٪	استرالیا	چین	-۲.۲٪
روسیه	چین	۳.۷٪	برزیل	چین	-۲.۲٪
کانادا	ایالات متحده آمریکا	۱.۲٪	انگلستان	اتحادیه اروپا	-۲.۰٪
تایوان	ایالات متحده آمریکا	۱.۱٪	ایالات متحده آمریکا	چین	-۲.۰٪
انگلستان	ایالات متحده آمریکا	۱.۰٪	کره	چین	-۱.۹٪
ایالات متحده آمریکا	اتحادیه اروپا	۰.۸٪	چین	ایالات متحده آمریکا	-۰.۹٪
ایالات متحده آمریکا	مکزیک	۰.۸٪	هند	ایالات متحده آمریکا	-۰.۵٪
اتحادیه اروپا	ایالات متحده آمریکا	۰.۴٪	اتحادیه اروپا	چین	-۰.۴٪

جدول ۴. درصد تغییر وابستگی تجاری بین کشورهای منتخب

• روندهای تجاری جهان طی چهار فصل ۲۰۲۲، تحت تاثیر عوامل متعددی، به طور خاص بخش انرژی بوده به طوری که افزایش قیمت‌های انرژی منجر به افزایش ارزش تجارت نیز شده است. ارزش تجارت در چندین بخش از جمله محصولات کشاورزی و غذایی، مواد شیمیایی، وسایل نقلیه جاده‌ای نیز افزایش یافته است.

• ارزش تجارت در فصل نخست سال ۲۰۲۳، برای بخش‌هایی نظیر تجهیزات ارتباطات، تجهیزات اداری، تجهیزات حمل و نقل کمتر از مدت مشابه سال ۲۰۲۲ بوده است. بر اساس آمار آنکتاد، بیشترین رشد در ارزش تجارت در فصل نخست سال ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل مربوط به بخش انرژی (۳۷ درصد) و بیشترین کاهش در رشد ارزشی تجارت طی مدت مزبور مربوط به بخش تجهیزات ارتباطی (۲۱ درصد) است.

• بررسی آمارهای فصلی نشان می‌دهد که طی فصل نخست سال ۲۰۲۳ نسبت به فصل چهارم سال ۲۰۲۲، ارزش تجارت در بخش انرژی کاهش یافته است. سایر بخش‌هایی که با روند نزولی مواجه شده‌اند، تجارت تجهیزات اداری، ارتباطات و حمل و نقل است که بیشترین کاهش فصلی به بخش تجهیزات حمل و نقل (۲۰ درصد) اختصاص دارد. در مقابل بخش‌هایی که طی فصل نخست سال ۲۰۲۳ نسبت به فصل چهارم ۲۰۲۲ شاهد روند صعودی ارزش تجارت بوده‌اند، شامل حوزه‌های داروسازی، منسوجات و مواد معدنی هستند که بیشترین رشد فصلی ارزش تجارت مربوط به بخش داروسازی (۱۳ درصد) است.

شکل ۲: رشد ارزش به تفکیک گروه کالایی طی فصل اول ۲۰۲۳